2026–2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ..... ORTAOKULU

5. SINIF TÜRKÇE DERSİ 1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

Adı Soyadı	Sınıfı / No	Puan

Süre 40 dakikadır. Soruları dikkatle okuyunuz; cevaplarınızı ayrılan alanlara yazınız ve işlemlerinizi gösteriniz. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Başarılar!

1. **14 p**

Meydandaki Çeşme

Yaz tatilinin ilk günü Deniz, anneannesinin köyüne gitti. Köy meydanındaki taş çeşme, Deniz'in en sevdiği yerdi. Küçükken çeşmenin serin suyuyla yüzünü yıkar, oluktan akan suyun şırıltısını dinlerdi. Bu kez meydana koştuğunda çeşmenin kuruduğunu gördü. Suyun biriktiği yalağın içi yapraklarla dolmuş, taşların arasında otlar bitmişti.

Anneannesi, çeşmenin borularının yıllar önce tıkandığını, kimsenin de ilgilenmediğini anlattı: "Herkes evine musluk bağlatınca çeşmeyi unuttu." Deniz bu sözlere çok üzüldü. Akşam köydeki çocuklarla konuştu. Ertesi gün hep birlikte muhtara gittiler. Muhtar, çocukların ısrarı üzerine köylüleri meydanda topladı.

Bir hafta boyunca köyün gençleri boruları değiştirdi, çocuklar yalağı temizledi, yaşlılar da çeşmenin yerinden oynamış taşlarını yeniden dizdi. Herkes elinden geleni yapıyordu. Sonunda bir sabah, çeşmenin oluğundan su yeniden şırıl şırıl akmaya başladı. Meydan, aylar sonra ilk kez kalabalıktı. Anneannesi Deniz'e sarıldı: "Bu çeşmeyi yaptıranlar, torunlarının onu yeniden canlandıracağını bilseler ne çok sevinirlerdi."

Metinde geçen **oluk** ve **yalak** kelimelerinin anlamlarını tahmin ediniz. Her biri için tahmininizi metindeki hangi ipucuna dayandırdığınızı yazınız.

2. Yukarıdaki metne göre çeşmenin kurumasının **iki** nedenini yazınız. **12 p**

3. Yukarıdaki metinden yararlanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Çeşmenin onarılmasında köydeki gençler, çocuklar ve yaşlılar hangi görevleri üstlenmiştir? **7 p**

b) Bir arkadaşınız "Çeşmeyi muhtar onardı." diyor. Bu yanlışı metne dayanarak düzeltiniz. **7 p**

4. Çocuklar, köylüleri onarıma çağırmak için aşağıdaki afişi hazırlamıştır.

Çeşmemizi birlikte canlandıralım!

Bugün

Yarın

"Bir elin nesi var,
iki elin sesi var."

a) Afişte iki çeşme resminin yan yana konmasıyla ne anlatılmak istenmiştir? **7 p**

b) Afişteki atasözü ile başlık arasındaki ilişkiyi açıklayınız. **7 p**

5. Köylüler çeşmeyi onarmak için **ellerinden geleni yaptı**. Bir hafta sonra Deniz, çeşmenin serin suyuyla **yüzünü** yıkadı.

Yukarıdaki cümlelerden hareketle soruları cevaplayınız.

a) Koyu yazılan deyimin anlamını yazınız. **5 p**

b) İkinci cümlede geçen **yüz** kelimesi hangi anlamda kullanılmıştır? Bu kelimenin **başka iki** anlamını gösteren birer cümle yazınız. **9 p**

6. Deniz, yaşadıklarını okul gazetesinde yazacaktır. Yazısı için hazırladığı plan şöyledir: **16 p**
Giriş: Çeşmeden su yeniden aktı. · Gelişme: Deniz köye gitti. · Sonuç: Borular tıkanmıştı.
Bu plandaki sorunu açıklayınız. Planı giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine uygun biçimde yeniden düzenleyiniz ve yazıya bir başlık öneriniz.

7. Çeşmenin yeniden aktığı sabahı anlatan 4–5 cümlelik bir paragraf yazınız. Anlatımınızı zenginleştirmek için **bir deyim**, **bir ikileme** ve **bir benzetme** kullanınız; bunların altını çiziniz. **16 p**